

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Факультет міжнародних відносин, політології та соціології
Кафедра світового господарства і міжнародних економічних відносин

ДИПЛОМНА РОБОТА

на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр»

**на тему: «Розвиток зовнішньоекономічних зв'язків Швеції та Фінляндії
в умовах євроінтеграції»**

«Development of Foreign Economic Relations of Sweden and Finland in the Conditions of
European Integration»

Виконав: студент денної форми навчання
Спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини»
Елазізі Мохамед

Керівник – к.е.н., доц. Войнова Є. І. _____

Рецензент – к.е.н., доц. Пічугіна Ю. В.

Рекомендовано до захисту:

Захищено на засіданні ЕК № ____

Протокол засідання кафедри

протокол № ____ від «__» ____ 2021 р.

№ 10 від «2» червня 2021 р.

Оцінка _____ / _____ / _____

Завідувач кафедри _____ С.О. Якубовський

Голова ЕК _____ С.О. Якубовський

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ АНАЛІЗУ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ ЗВ'ЯЗКІВ ШВЕЦІЇ ТА ФІНЛЯНДІЇ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ	5
РОЗДІЛ 2. ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ОСНОВНИХ СКЛАДОВИХ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ШВЕЦІЇ ТА ФІНЛЯНДІЇ....	12
2.1 Аналіз структури і динаміки основних статей рахунку поточних операцій Швеції та Фінляндії в умовах євроінтеграції.....	12
2.2 Аналіз структури і динаміки основних статей фінансового рахунку Швеції та Фінляндії	19
2.3 Аналіз операцій Carry Trade з державними облігаціями Швеції та Фінляндії.....	24
2.4 Регресійна модель платіжного балансу Швеції та Фінляндії.....	26
РОЗДІЛ 3. ОСОБЛИВОСТІ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ ОПЕРАЦІЙ ШВЕЦІЇ ТА ФІНЛЯНДІЇ З УКРАЇНОЮ.....	30
ВИСНОВКИ.....	34
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	37
ДОДАТКИ.....	42

ВСТУП

Актуальність роботи. Швеція та Фінляндія – країни Скандинавського регіону. Скандинавська економічна модель часто розглядається як альтернатива американській моделі капіталістичного підприємництва, що пододала всі негативні риси капіталізму, такі як бідність, відсутність доступу до якісного медичного обслуговування, погіршення системи соціального захисту, відсутність надійного пенсійного забезпечення, фінансові кризи, розшарування суспільства за рівнем отримуваних доходів тощо. Окрім того, скандинавська економічна модель вирішує властиву капіталістичному суспільству нерівність в доступі до ресурсів та соціальних послуг (освіта, медицина) між забезпеченими та малозабезпеченими верствами населення. Скандинавський регіон зараз є об'єктом вивчення та аналізу великої кількості профільних установ та окремих науковців як в Європейському Союзі, так і в Україні. ЄС розглядає скандинавську модель соціально-економічного розвитку як альтернативну загальноєвропейській (за основу якої взято німецьку), що довела свою ефективність та стабільність функціонування навіть в умовах нестійкого кризового зовнішнього середовища розвитку.

У 2016–2018 роках темпи росту економіки Фінляндії залишаються на досить високому рівні. Рушійною силою економічного зростання виступає активізація попиту як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках. Навіть за умови незначного сповільнення темпів зростання приватного споживання та інвестиційного попиту, ріст експорту залишається значним. Зовнішня торгівля Фінляндії постійно зростає. Це пожвавлення зумовлено головним чином відновленням попиту на експортних ринках таких традиційних товарів, як папір, машинобудування, промислові товари та хімія. Попит на імпорتنі товари також збільшується, зокрема, в таких секторах, як оптова та роздрібна торгівля. Однак перевищення темпів зростання експорту над імпортом не забезпечує профіциту торговельного балансу, що пояснюється значним приростом цін на імпорتنі товари.

Метою роботи є аналіз зовнішньоекономічних зв'язків Швеції та Фінляндії в умовах євроінтеграції, а також дослідження торгово-економічних відносин країн з Україною.

Досягнення поставленої мети передбачає вирішення наступних **завдань**:

- вивчити теоретичні основи аналізу зовнішньоекономічних зв'язків Швеції та Фінляндії в умовах євроінтеграції;
- провести порівняльний аналіз основних складових зовнішньоекономічних зв'язків Швеції та Фінляндії в умовах євроінтеграції;
- дослідити структуру та динаміку рахунку поточних операцій країн;
- охарактеризувати особливості формування фінансових Швеції та Фінляндії;
- здійснити моделювання та підрахувати результат операцій Carry Trade з облігаціями Швеції та Фінляндії;
- виявити особливості зовнішньоекономічних операцій Швеції та Фінляндії з Україною.

Об'єктом дослідження – є економіки Швеції та Фінляндії.

Предметом дослідження – є теоретичні основи та прикладні аспекти трансформації зовнішньоекономічних зв'язків Швеції та Фінляндії в умовах євроінтеграції.

Структура роботи. Робота складається з вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел.

Теоретичною та методологічною основою дослідження є положення сформульовані у працях вітчизняних та зарубіжних вчених, присвячених дослідженню економіки світу та економіки Швеції та Фінляндії окремо, та статистичні дані офіційних сайтів міжнародних організацій, зокрема Міжнародного валютного фонду, та національних агенцій.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ АНАЛІЗУ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ ЗВ'ЯЗКІВ ШВЕЦІЇ ТА ФІНЛЯНДІЇ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Швеція - одна з найбагатших і економічно розвинених країн Європи і Європейського союзу, останні роки демонструє стабільне зростання показників виробництва, торгівлі, експорту та імпорту, збільшення ВВП і соціальних виплат. Рівень активності економіки Швеції високий як в державному, так і приватному секторах. Відповідно, постійно високим залишається попит на ринку праці. Стале зростання ВВП щонайменше на рівні 3,0% дозволяє уряду й надалі розширювати програми соціального забезпечення.

Фінляндія має високо індустріальну, здебільшого вільну ринкову економіку. У 2016–2018 роках темпи росту економіки Фінляндії залишаються стало на високому рівні. Рушіями економічного зростання виступає активізація попиту як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках. Зростання обсягів торгівлі зумовлено сталим високим рівнем зайнятості, підвищенням рівня заробітку та купівельної спроможності населення. Навіть за умови зниження рівня безробіття рівень соціального захисту продовжує зростати. Пенсійне забезпечення, що становить більше половини поточних соціальних трансфертів, продовжує зростати, так само, як і обсяги адресної допомоги слабо захищеним верствам населення [1].

Метою грошово-кредитної політики Швеції є підтримка цінової стабільності. Хоча грошово-кредитна політика спрямована на досягнення цільового показника інфляції, вона одночасно підтримує цілі загальної економічної політики, спрямовані на досягнення стійкого зростання і високої зайнятості. Щодо рішень, що стосуються грошово-кредитної політики, Виконавча рада проводить оцінку ставки репо, необхідної для того, щоб грошово-кредитна політика була збалансованою. Таким чином, це є цілю, щоб знайти відповідний баланс між стабілізацією інфляції навколо цільового

показника інфляції та стабілізацією реального сектора економіки. Ціль національного банку Швеції, Риксбанку, як правило, полягала в тому, щоб скоригувати ставку репо та курс репо, щоб через два роки очікувалося, що інфляція буде досить близькою до запланованої. До завдання Риксбанку також включають сприяння безпечній та ефективній платіжній системі. Ризики, пов'язані з розвитком фінансових ринків, враховуються при прийнятті рішень, щодо ставок репо. Що стосується запобігання дисбалансу цін на активи та заборгованості, то найважливішими факторами є ефективне регулювання та нагляд. Грошово-кредитна політика виступає лише доповненням до них. У деяких ситуаціях, як у фінансовій кризі 2008-2009 рр., курс репо та ставка репо можуть потребувати доповнення іншими заходами для сприяння фінансовій стабільності та забезпечення ефективності монетарної політики. Національний банк намагається забезпечити відкритість, фактичність, зрозумілість та сучасність його комунікацій. Це полегшує економічним агентам прийняття правильних економічних рішень. Це також полегшує оцінку монетарної політики [2].

Основна мета грошово-кредитної політики Евросистеми, до якої входить Фінляндія - підтримання стабільних цін в зоні євро. Стабільність цін визначається як щорічні темпи зростання споживчих цін нижче, але близькі до 2% в середньостроковій перспективі. Тут цінність грошей залишається більш-менш незмінною, і зберігається висока купівельна спроможність. Евросистема підтримує стабільність цін, контролюючи свої ключові процентні ставки, які визначають витрати, з якими стикаються банки при запозиченні грошей або розміщенні депозитів у центральному банку, а також шляхом використання так званих нестандартних заходів грошово-кредитної політики. У 2019 році інфляція в зоні євро залишалася помірною, а інфляційні очікування залишалися низькими. Рада керуючих відреагувала на слабку економічну ситуацію, кілька разів пом'якшивши свою грошово-кредитну політику, використовуючи різні заходи. М'яка грошово-кредитна

політика гарантує, що умови фінансування залишаються сприятливими для всіх секторів економіки [3].

У своїй статті «Індекс фінансового стану Швеції» (2017) Ліна Франссон та Оскар Тисклінд розглянули те, як грошово-кредитна політика центрального банку впливає на економіку Швеції, а саме кількома різними каналами. Одним із важливих каналів є різні процентні ставки в економіці, обидві процентні ставки визначаються на фінансових ринках та процентні ставки, з якими стикаються домогосподарства та компанії, наприклад, процентні ставки за іпотечні кредити. Найважливіший інструмент національного банку Швеції для регулювання цих процентних ставок є ставка репо. Коли ставка репо підвищується, обидві ринкові ставки та остаточні процентні ставки для домогосподарств та компаній зазвичай зростають. Коли відсоткові ставки зростають, домогосподарства та компанії стикаються з великими витратами на запозичення, що призводить їх до меншого споживання та інвестування.

Інший канал - через кредитування в економіці. У Швеції це так, насамперед, через шведські банки, які надають кредити домогосподарствам та компаніям. Різні типи невизначеності та ризики в економіці, також впливають на фінансові умови. Звичайно, дуже багато, що стосується ризиків та вразливостей у фінансовій системі. Якщо ризики зростуть і доступ банків до фінансування погіршиться, що може призвести до збільшення банківських позикових ставок та зменшити їх кредитування, що, в свою чергу, зменшує споживання та інвестиції. Грошово-кредитна політика також впливає на різні ціни активів, які впливають на готовність та здатність домогосподарств та компаній споживати або інвестувати. Якщо ставка репо підвищується, а ціни на активи, такі як житло чи акції, припиняються або падають, вартість домогосподарств або активи компаній також стануть зм'якшеними або знизяться. Якщо ці активи також утворюють забезпечення для позик, позикодавці можуть посилити вимоги щодо забезпечення або встановити умови позики для домогосподарства або компанії, які будуть менш

вигідними. Підвищена невизначеність у вигляді великих коливань цін на фінансових ринках також може призвести до запобіжних заощаджень серед домогосподарств та компаній, що зменшує споживання та інвестиції.

Розвиток шведської крони в першу чергу зачіпає шведські компанії з великими обсягами експорту. Якщо Ріксбанк підвищить ставку репо, крона зміцниться, тобто для іноземних клієнтів стане дорожче купувати товари та послуги зі Швеції, що стримуватиме попит. Існує також прямий зв'язок між кроною та інфляцією, як сильніша крона робить дешевшим імпорт із-за кордону, що призводить до зниження інфляції. Грошово-кредитна політика та інші фактори, що впливають на фінансові умови, таким чином впливають на домогосподарства та компанії через кілька різних каналів і мають тісний зв'язок з розвитком реальної економіки [4].

Джере Віртанен у своїй праці «Ринкова інфраструктура - стовпи фінансової стабільності» (2016) розглянув фінансову систему Фінляндії. Він стверджує, що стабільність фінансової системи сприяє виявленню, оцінці та управлінню системними ризиками, що виникають від фінансових установ. Надійне функціонування ринкової інфраструктури, що надає послуги на фінансових ринках, також відіграє ключову роль у цьому відношенні. Ці інфраструктури - платіжні системи та системи клірингу та розрахунків з цінними паперами - є центрами, що дозволяють переказувати платежі та цінні папери між різними учасниками. Кількість інфраструктур у Фінляндії та Єврозоні дуже мала щодо кількості їх клієнтів, тобто фінансових установ. Фінансові установи можуть брати участь у декількох інфраструктурах, а з іншого боку, інфраструктури взаємозалежні.

Стабільність фінансової системи забезпечується багатьма способами. До міжнародних принципів нагляду, що стосуються ринкової інфраструктури, Джере Віртанен вважає, що також потрібні всебічні інституційні та національні плани на випадок непередбачених ситуацій. Вони вимагають глибокого розуміння взаємозв'язку фінансової інфраструктури та фінансової стабільності. Національна робота з перевірки готовності до

кризових ситуацій та заходів на випадок непередбачених ситуацій у фінансовому та страховому секторах (FATO2015), проведена восени 2015 року, показала, що зростаюча міжнародна інфраструктура та фрагментована структура критично важливих постачальників послуг повинні бути враховані при плануванні на випадок надзвичайних ситуацій. Відповідно, аналіз фінансової стабільності повинен також зосередитись на взаємозв'язку фінансових установ та ринкової інфраструктури [5].

Стаття «Як Riksbank сприяє фінансовій стабільності» (2018) авторки Керстін аф Йохнік вказує, що одним з найважливіших завдань центрального банку Швеції є забезпечення функціонування платіжної системи, щоб було достатньо грошей, або платіжних засобів, або “ліквідності” в цілому, щоб торгівля товарами та послугами могла функціонувати безперебійно, щоб великий обсяг вироблених товарів і послуг, а тепер і фінансових продуктів і послуг плавно міняв власника, для цього потрібно мати хороший доступ до загальноприйнятих платіжних засобів. На сьогоднішній день пропозиція платіжних засобів складається в дуже незначній мірі, і в меншій мірі, з банкнот і монет. Натомість платежі здійснюються шляхом переказів між банківськими рахунками сторін або за допомогою платіжних, або кредитних карток. Але це не змінює основного завдання центрального банку, яке все ще полягає у забезпеченні функціонування пропозиції ліквідності. Тут центральний банк можна розглядати як банк банків.

Ріксбанк та інші центральні банки виконують це завдання різними способами, частково, надаючи банкам протягом дня, а частково отримуючи депозити від банків або надаючи їм кредити трохи довше, наприклад, протягом одного або більше тижнів. Зараз інтерес до останніх операцій ми часто пов'язуємо з концепцією грошово-кредитної політики. Центральний банк може також надавати позики окремим банкам на особливих умовах у тимчасових надзвичайних ситуаціях, коли він виступає в якості останнього кредитора.

Однак стабільність фінансової системи не гарантується лише заходами центрального банку; інші державні органи також мають тут важливі завдання. Особливо важливо, щоб було достатньо буферів для управління зривами та, щоб довіра була доброю щодо всіх учасників платіжної системи. Це забезпечується тим, що всі учасники мають велику капіталізацію та мають гарну ліквідність. Також важливо забезпечити закриття фінансових компаній без будь-яких серйозних наслідків для реальної економіки. Спільним для різних заходів центрального банку щодо ефективності та стабільності платіжної системи та фінансової системи є те, що вони передбачають забезпечення функціонування пропозиції ліквідності, наявність достатніх платіжних засобів та короткострокових кредитів для зростання економіки в хороший темп без сильних коливань процентних ставок чи інших перебоїв [6].

Пандемія COVID-19 змінила сьогодні всього всесвіту і особливо світову економіку, тому дуже важливо розібрати, як країни вирішують наслідки пандемії.

Анна Бремман у праці «Грошово-кредитна політика після корони - нам потрібно думати по новому напрямку» (2021) відповіла на питання «Як грошово-кредитна та фінансова політика у Швеції керувала наслідками кризи пандемії?» Вона вважає, що дотепер обидві сфери політики добре доповнювали одна одну, не маючи жодної офіційної співпраці. У Швеції, як і в багатьох інших частинах світу, грошово-кредитна політика була зосереджена на двох речах: підтримці кредитної пропозиції та сприянні зниженню процентних ставок- це створює умови для здорового одужання та допомагає підтримувати стабільність цін. Облікова ставка у багатьох країнах становить близько нуля або нижче, і центральні банки розширили свої баланси, частково спрямовані на здійснення великих закупівель активів.

Грошово-кредитна політика працює через фінансові ринки. Заходи Ріксбанку під час кризи включають кредитування компаній через банки, придбання цінних паперів та надзвичайне кредитування банків у шведських

кронах та доларах США. Але Riksbank не надає прямої підтримки окремим домашнім господарствам, компаніям чи секторам. Тут відбувається фіскальна політика. Вона може надати цілеспрямовану підтримку особливо постраждалим домогосподарствам та секторам. У великій частині світу та Швеції запроваджено широкі заходи фіскальної політики, спрямовані як на допомогу компаніям, що перебувають у кризових секторах, щоб вони могли вижити, так і не потребує звільнення персоналу, а також надання грошової підтримки домогосподарствам, які постраждали від кризи [7].

Щодо пандемії та її наслідків в Фінляндії Харрі Понкя та Мікко Саріола у статті «Глибини кризи COVID-19 та відновлення» (2021) зробили такі висновки, що у прогнозі Банку Фінляндії від грудня 2020 року криза, спричинена COVID-19, не очікується настільки глибокою, як глобальна фінансова криза, і відновлення очікується швидшим. Хоча обидва спади мали широкий вплив, у процесі спаду, спричиненого пандемією COVID-19, постраждали в основному галузі послуг. Згідно з прогнозом, поточна криза призведе до тимчасового уповільнення економічного зростання в найближчі кілька років, але в середньостроковій перспективі економіка повернеться до темпів зростання, що передували кризі. Однак криза може залишити більш тривалі шрами, ніж передбачалося в таких сферах, як зайнятість, запас капіталу та продуктивність, через низку каналів. Прикладами можуть бути наслідки гістерезису тривалого безробіття, низький рівень інвестицій та уповільнення перерозподілу ресурсів [8].

Отже, можна зробити висновок, що всі дослідження зі статей мають вплив на зміни в статтях платіжного балансу, тому було важливо розглянути цей матеріал, для розуміння економічної ситуації в цих країнах.

РОЗДІЛ 2

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ОСНОВНИХ СКЛАДОВИХ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ШВЕЦІЇ ТА ФІНЛЯНДІЇ

Платіжний баланс відіграє роль макроекономічної моделі, яка систематично відображає економічні операції, що здійснюються між національною економікою та іншими країнами світу. Особливо цікаво дослідити динаміку платіжного балансу Швеції та Фінляндії 2016-2019 рр. та 2020 року, через пандемію COVID-19, і зробити висновки, який вплив на економіку Швеції та Фінляндії має цей період.

2.1 Аналіз структури і динаміки основних статей рахунку поточних операцій Швеції та Фінляндії в умовах євроінтеграції

Рахунок поточних операцій - це одна з найголовніших складових частин платіжного балансу Швеції та Фінляндії, який включає в себе торговий баланс, сальдо послуг, сальдо первинних прибутків та сальдо вторинних прибутків.

Рис 2.1 Рахунок поточних операцій Швеції та Фінляндії [13, 14]

Рахунок поточних операцій Швеції зростав за період 2016-2019 рр. та в 2019 році склав 24 245,12 млн. дол. США (див. рис. 2.1). У цей час період

2016-2019 рр. рахунок поточних операцій у Фінляндії був нестабільним та від'ємним, у 2018 році показник різко зменшився, а у 2019 році стрімко зріс та склав -462,88 млн. дол. США.

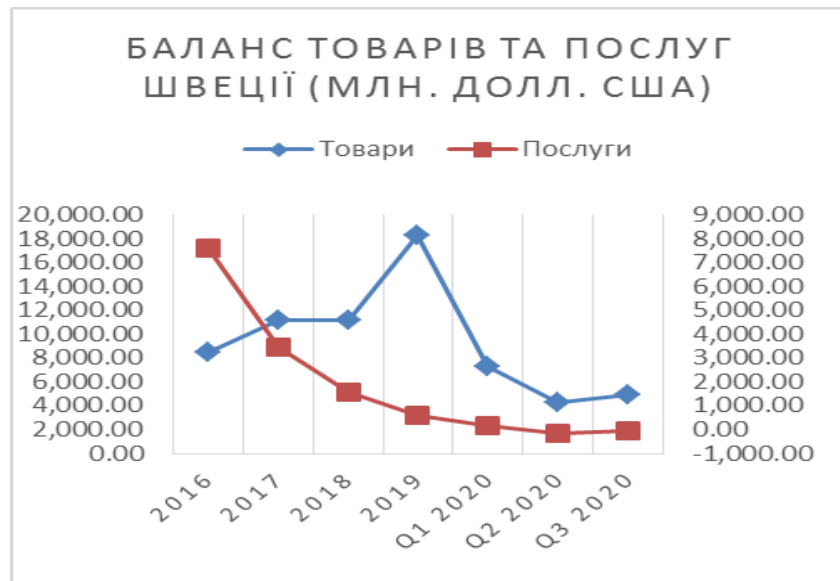

Рис 2.2 Баланс товарів та послуг Швеції (млн. дол. США) [16, 18]

Період 2020 року дуже цікавий в обох країнах, оскільки на період пандемії в Швеції рахунок поточних операцій стрімко знижувався в той час, як в Фінляндії цей показник майже залишався стабільним, а на період третього кварталу 2020 року став додатнім і склав 720,05 млн. дол. США.

Рис 2.3 Баланс товарів та послуг Фінляндії (млн. дол. США) [15, 17]

Аналізуючи сальдо експорту та імпорту товарів і послуг Швеції (див. рис. 2.2), можна зробити висновок, що за період 2016-2019 років сальдо товарів зростало і на період 2019 року цей показник склав 18 277 млн. дол. США. Криза COVID-19 відзначилась на цьому показникові і вже з першого кварталу 2020 року сальдо експорту та імпорту товарів Швеції стрімко зменшувалось і в самий критичний період пандемії за 2020 рік цей показник становив 4 245,71 млн. дол. США. Весь час показник сальдо експорту та імпорту товарів був позитивний, що свідчить про те, що експорт Швеції переважав над імпортом, але на період пандемії цей показник зменшився на 23%. Щодо Фінляндії показник сальдо експорту та імпорту (див. рис. 2.3) товарів був нестабільним і на період 2016-2017 рр. він зростає, а на період 2017-2018 рр. знизився, а на період 2019 року знову зростає і становив 2 531 млн. дол. США. На перший квартал 2020 року цей показник дуже знизився і став вперше за цей період від'ємним, що свідчить про те, що імпорт товарів переважав на експортом. В другому кварталі показник змінився, але в третьому знову знизився, тобто в період пандемії цей показник був не стабільним.

Сальдо послуг в Швеції за весь період 2016-2020 рр. стрімко зменшувалось і на третій квартал 2020 року цей показник склав -39,89 млн. дол. США, що свідчить про те, що Швеція більше імпортувала послуг ніж експортувала. Щодо Фінляндії на 2017 рік сальдо експорту та імпорту послуг склав -1 564 млн. долл США, а в 2018 році цей показник різко зменшився і склав -3 766 млн. дол. США, це є показником того, що за цей період Фінляндія була імпортером послуг. В період 2018-2020 рр. цей показник почав зростати і особливо в період COVID-19, хоча показник залишався від'ємним, все ж таки експорт послуг почав збільшуватися.

Баланс первинних прибутків на період 2016-2019 рр. був позитивним і весь час зростає (див. табл. 2.1). На період 2019 року цей показник склав

15 534 млн. дол. США. На період першого кварталу 2020 року цей показник різко зменшився на 28% і склав 4 355 млн. дол. США.

Таблиця 2.1

Баланс первинних прибутків Швеції та Фінляндії (млн. дол. США)

	2016	2017	2018	2019	Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020
<i>Баланс первинних доходів Швеції</i>	2 510,70	9 484,40	10 492,01	15 534,04	4 355,56	4 870,60	4 718,48
<i>Баланс первинних доходів Фінляндії</i>	1 031,43	238,83	881,36	1 336,13	470,84	-331,53	2 047,93

Джерело: складено автором на основі [19, 20]

Хоча криза пандемії відзначилась на показнику балансу первинних прибутків, він весь час залишався позитивним, що свідчить про те, що доходи від іноземних інвестицій інвесторів із Швеції були більшими за доходи від інвестицій в Швецію, які були вивезені іноземними інвесторами, а також оплата праці шведів за кордоном, перевищила виплати нерезидентам, працюючим в Швеції.

Баланс первинних прибутків Фінляндії на відміну від Швеції не був стабільним на період 2016-2019 років і в 2017 році дуже знизився і становив 238,83 млн. дол. США. В подальші роки цей показник почав збільшуватися. В період пандемії показник зменшився і на квартал 2020 року був від'ємним і становив -331,53 млн. дол. США, тобто з Фінляндії було більше вивезено доходів від інвестицій іноземних інвесторів, ніж отримано вхідних потоків капіталу за цією статтею резидентами.

Стаття платіжного балансу "Оплата праці" показує винагороду працівників, яке вони отримали від резидентів іншої економіки, або отримання винагороди нерезидентами.

Таблиця 2.2

Оплата праці резидентів і нерезидентів Швеції та Фінляндії (млн. дол. США)

	2016	2017	2018	2019	Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020
Оплата праці резидентів Швеції	2 376,41	2 614,50	2 537,78	2 692,88	722,12	610,65	621,08
Оплата праці нерезидентів Швеції	1 262,69	1 633,92	1 637,68	1 507,10	316,68	325,18	301,07
Оплата праці резидентів Фінляндії	776,86	822,44	751,28	712,08	175,32	175,12	185,86
Оплата праці нерезидентів Фінляндії	625,35	736,58	737,1	698,65	172,02	171,82	182,35

Джерело: складено автором на основі [19, 20]

За період 2016-2019 рр. оплата праці резидентів Швеції була майже стабільною і весь час показник був позитивним (див. табл. 2.2). На 2019 рік показник оплати праці резидентами становив 2 692,88 млн. дол. США. В цей період оплата праці від нерезидентів склала 1 507,10 млн. дол. США. Щодо Фінляндії ці показники також були стабільними і на період 2019 року показник оплати праці резидентами склала 712,08 млн. дол. США, а оплата праці нерезидентами 698,65 млн. дол. США. На період COVID-19 в обидвох країнах ці показники значно зменшились, що свідчить про те, що виплати як від резидентів так і нерезидентів знизились.

Доходи від інвестицій відображають доходи від володіння іноземними фінансовими активами, які нерезиденти виплачують резидентам або навпаки. Приклад інвестиційних доходів представляють відсотки, дивіденди та інші аналогічні форми доходу.

Рис 2.4 Прибуток від інвестицій резидентів і нерезидентів Швеції (млн. дол. США) [9]

За період 2016-2019 рр. прибуток від інвестицій резидентів Швеції зростав і на період 2019 року показник склав 55 615,92 млн. дол. США (див. рис. 2.4). Показник прибутку від інвестицій нерезидентів був весь час меншим але позитивним і на 2019 рік становив 41 541,90 млн. дол. США. За період трьох кварталів 2020 року ці показники значно зменшились, але залишались позитивними.

У Фінляндії показник прибутку від інвестицій резидентів і нерезидентів за період 2016-2019 рр. стабільно зростав і майже не відрізнявся один від одного (див. рис. 2.5). Пандемія в першому кварталі 2020 року дуже вдарила по цим показникам, оскільки Фінляндія з початку року ввела жорсткі обмеження. На період першого кварталу 2020 року показники прибутку від інвестицій резидентів і нерезидентів зменшились на 23%.

Рис. 2.5 Прибуток від інвестицій резидентів і нерезидентів Фінляндії (млн. дол. США) [10]

Баланс вторинних доходів і Швеції і Фінляндії за період 2016-2019 рр. ще більше зменшувався (див. рис. 2.6).

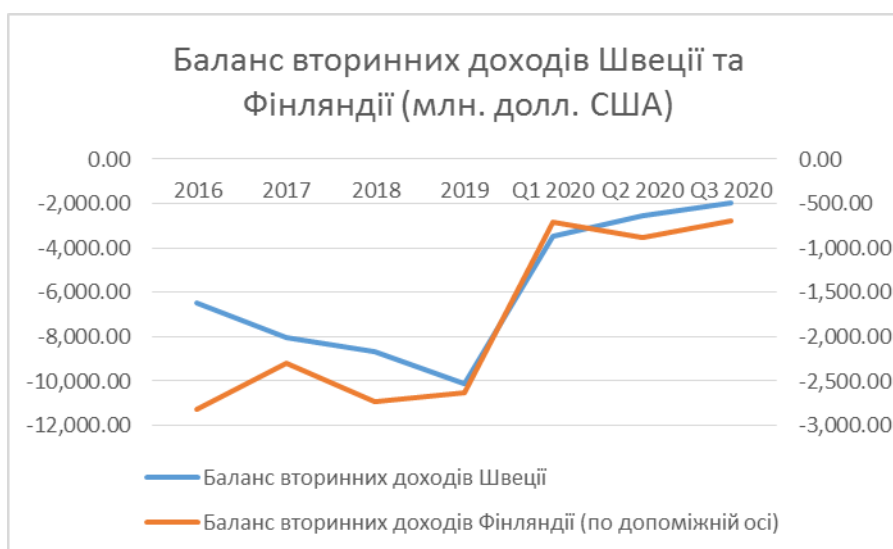

Рис 2.6 Баланс вторинних доходів Швеції та Фінляндії (млн. дол. США) [21, 22]

На період 2019 року показник балансу вторинних доходів Швеції становив -10 158,64 млн. дол. США, а Фінляндії -2 629,06 млн. дол. США, тобто, це означає чисту виплату доходів і передачу поточних трансфертів нерезидентам Швеції та Фінляндії. За перший квартал 2020 року в обидвох країнах показник почав збільшуватись в позитивну сторону, це свідчить про

виплату доходів і передачу поточних трансфертів резидентам Швеції та Фінляндії. Тобто період пандемії покращив показник як в Швеції, так і в Фінляндії.

2.2 Аналіз структури і динаміки основних статей фінансового рахунку Швеції та Фінляндії

Фінансовий рахунок є замикаючим в послідовності базових національних рахунків і відображає операції з фінансовими активами і зобов'язаннями, які здійснюються між інституційними одиницями. Фінансовий рахунок включає операції по прямому і портфельному інвестуванню.

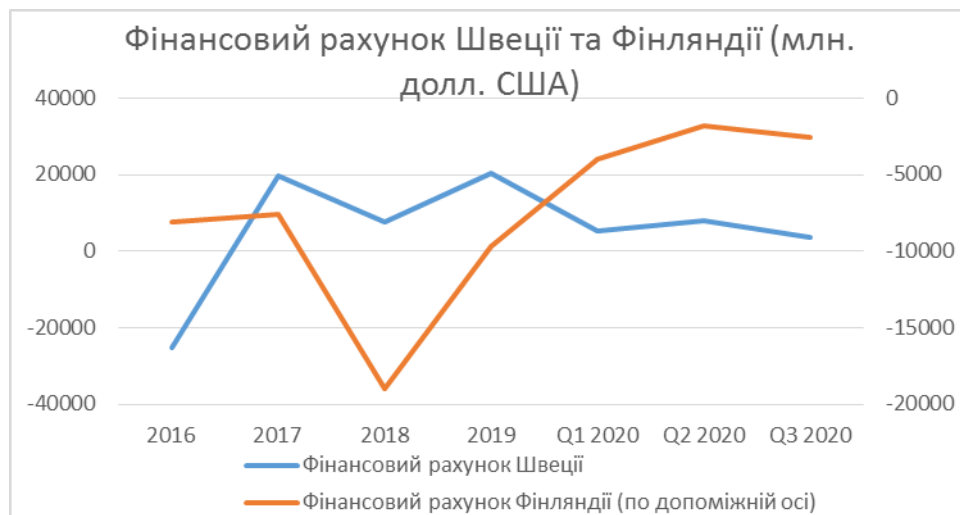

Рис. 2.8 Фінансовий рахунок Швеції та Фінляндії (млн. дол. США)

[25, 26]

Фінансовий рахунок Швеції з 2016 по 2017 рік збільшувався, а в 2018 році трапився різкий спад цього показнику, як в Швеції так і Фінляндії (див. рис. 2.8). В Швеції цей показник склав 7528,83 млн. дол. США, а в Фінляндії -18987 млн. дол. США. В наступні роки в Фінляндії показник фінансового рахунку зростає, хоча і залишається від'ємним, це означає збільшення іноземних активів резидентів або зниження їх іноземних зобов'язань в результаті операцій. В Швеції на період 2019-2020 рр. показник, хоча і

знижувався він залишався додатнім і на період третього кварталу 2020 року цей показник склав 3496,61 млн. дол. США.

Облік прямих інвестицій здійснюється в залежності від їх спрямованості: окремо показують інвестиції резидентів за кордон (відплив капіталу) і інвестиції нерезидентів у внутрішню економіку (приплив капіталу).

В Швеції майже за весь період 2016-2020 рр., баланс прямих інвестицій, крім 2016 року, був позитивним і на період третього кварталу 2020 року цей показник складає 1211,93 млн. дол. США, що свідчить про приплив капіталу (див. табл. 2.3). Щодо Фінляндії за весь період баланс прямих інвестицій був нестабільним на період 2019 та першого кварталу 2020 року цей показник був від'ємним і у першому кварталі 2020 року становив -1193,07 млн. дол. США, що свідчить про відтік капіталу. В подальших двох кварталах ситуація покращилась і показник став додатнім.

Таблиця 2.3

Прямі інвестиції Швеції та Фінляндії (млн. дол. США)

	2016	2017	2018	2019	Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020
Прямі інвестиції Швеції	-14370,3	11762,25	13766,69	3924,665	2566,149	1906,959	1211,937
Прямі інвестиції активи	1272,021	39806,39	12814,33	20760,96	21454,09	-3687,22	5657,447
Прямі інвестиції пасиви	15642,29	28044,15	-952,353	16836,3	18887,94	-5594,18	4445,511
Прямі інвестиції Фінляндії	15489,97	-3465,44	13723,94	-8725,01	-1193,08	1703,886	1214,498
Прямі інвестиції активи	20614,05	13683,69	3152,243	7043,213	2140,265	1434,04	1691,414
Прямі інвестиції пасиви	5124,075	17149,12	-10571,7	15768,22	3333,344	-269,846	476,9155

Джерело: складено автором на основі [27, 28]

Сальдо портфельних інвестицій Швеції (див. табл. 2.4) за весь час було нестабільним на період 2016-2017 рр. цей показник був стабільним і на 2017 рік становив 3858,45 млн. дол. США. В 2018 році показник становив -10713 млн. дол. США. На наступний рік сальдо портфельних інвестицій

значно підвищилось і склало 10882,2 млн. дол. США, що означає, що нерезиденти Швеції закупляли боргові цінні папери, акції тощо, для отримання прибутку. Перший квартал 2020 року відобразився від'ємним показником, але надалі ситуація змінилась. Показник боргових цінних паперів Швеції також був нестабільним, а на період перших двох кварталів пандемії показник стрімко зменшувався.

Таблиця 2.4

Портфельні інвестиції Швеції (млн. дол. США)

	2016	2017	2018	2019	Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020
Портфельні інвестиції	6307,65	3858,45	-10713	10882,2	-10675	2395,82	7281,018
Портфельні інвестиції активи	4051,59	29689,2	-5720,3	9015,51	-14567	5448,84	15364,6
Портфельні інвестиції пасиви	-2256,1	25830,8	4992,41	-1866,7	-3892,5	3053,01	8083,586
Боргові цінні папери	-5716,1	12465,8		579,299	-5846,6	-3845,8	2426,498

Джерело: складено автором на основі [30]

Сальдо портфельних інвестицій Фінляндії за період 2016-2020 рр., як і в Швеції був не стабільним (див. табл. 2.5). В 2016 році показник був додатнім, а на період 2017-2019 рр. показник був від'ємним і на 2019 рік цей показник склав -28151 млн. дол. США, це свідчить про те, що резиденти Фінляндії закупляли боргові цінні папери, акції тощо, для отримання прибутку. В перший та третій квартал 2020 року цей показник був додатнім, тобто нерезиденти Фінляндії закупляли боргові цінні папери, акції тощо, для отримання прибутку. Боргові цінні папери Фінляндії також були нестабільними, а на період третього кварталу 2020 року склали 1113,97 млн. дол. США.

Таблиця 2.5

Портфельні інвестиції Фінляндії (млн. дол. США)

	2016	2017	2018	2019	Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020
Портфельні інвестиції	4310,88	-3153,2	-24627	-28151	1682,66	-9313,5	6734,094
Портфельні інвестиції активи	7680,85	10271,4	3502,69	-5501,2	4227,6	-1876,8	3995,336
Портфельні інвестиції пасиви	3369,97	13424,6	28129,9	22650,2	2544,94	7436,74	-2738,76
Боргові цінні папери	-2406,3	-2224	-3294	-10500	2497,53	-2959,5	1113,972

Джерело: складено автором на основі [29]

Інші інвестиції відображають готівкову валюту та депозити, торгові кредити, позики, прострочену заборгованість, інші активи і зобов'язання.

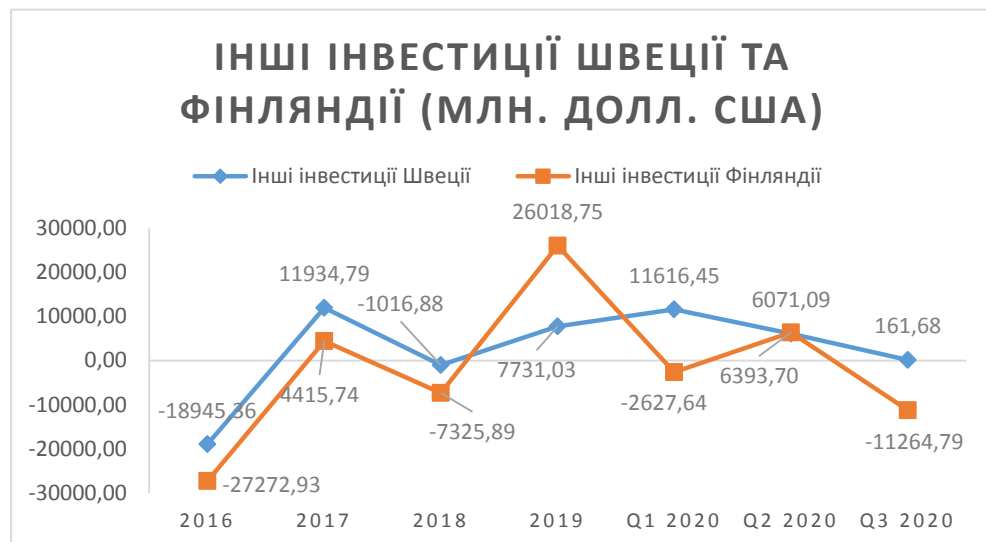

Рис. 2.9 Інші інвестиції Швеції та Фінляндії (млн. дол. США) [9, 10]

Інші інвестиції Швеції та Фінляндії на період 2016-2018 рр. мають однакову тенденцію (див. рис. 2.9) і на період 2018 року в Швеції цей показник складав -1016,88 млн. дол. США, а в Фінляндії -7325,89 млн. дол. США, тобто мається на увазі, що Швеція та Фінляндія більше отримували кредитів, ніж видавали. В 2019 році в обидвох країнах показник зріс і став додатнім. В наступних роках в Швеції показник продовжував зростати і на період першого кварталу 2020 року показник становив 11616,45 млн. дол. США, тобто Швеція більше кредитувала, але в другому кварталі цей

показник зменшився. В Фінляндії ж навпаки в першому кварталі показник різко зменшився і становив -2627,64 млн. дол. США, а в другому кварталі цей показник зріс додатного.

Готівкова валюта, поза банком Швеції та Фінляндії в період 2016-2017 рр. зростала (див. рис. 2.10), а в період 2018-2019 рр. різко зменшилась, що свідчить про довіру резидентів цих країн до економічної ситуації в Швеції та Фінляндії. На період першого кварталу 2020 року та з початком пандемії готівкова валюта поза банком почала дуже зростати та на цей період в Швеції цей показник склав 35951,65 млн. дол. США, а в Фінляндії 36814,54 млн. дол. США. На другий квартал 2020 року, показник в обох країнах зменшився.

Рис 2.10 Готівкова валюта, поза банком Швеції та Фінляндії (млн. дол. США) [9, 10]

Резерви являють собою високоліквідні фінансові активи, що знаходяться в розпорядженні Центрального банку Швеції та Фінляндії і використовуються для фінансування дефіциту платіжного балансу.

Таблиця 2.6

Резервні активи Швеції та Фінляндії (млн. дол. США)

	2016	2017	2018	2019	Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020
Резерви Швеції	59677,47	62181,16	60053,93	55874,98	54532,86	56264,49	57364,92
Резерви Фінляндії	10882,15	10419,23	10307,37	11417,62	11154,49	11533,65	11838,28

Джерело: складено автором на основі [11, 12]

Можна побачити, що в Швеції та Фінляндії за весь період 2016-2020 рр. (див. табл. 2.6), резервні активи були майже стабільними. Хоча пандемія COVID-19 внесла значний внесок в економіки багатьох країн світу, в Швеції та Фінляндії ми можемо побачити, що на резервні активи це не вплинуло. На третій квартал 2020 року в Швеції показник резервних активів склав 57364,92 млн. дол. США, а в Фінляндії 11838,28 млн. дол. США.

2.3 Аналіз операцій Carry Trade з державними облігаціями Швеції та Фінляндії

Далі у табл.7 буде розглянуто аналіз операцій Carry Trade. Станом на 02.03.2020 та 02.03.2021 маємо такі показники валютного курсу Швеції, Фінляндії та України.

Таблиця 2.7

Валютний курс Швеції, Фінляндії та України

Рік	EUR/SEK	EUR/UAH	SEK/UAH
2020	10,55	26,97	3,31
2021	10,16	33,71	2,52

Джерело: складено автором на основі [31, 32]

Можна проаналізувати, що шведська крона на 2021 рік зміцнилася, в порівнянні з 2020 роком. В цей же час українська гривня девальвувала.

Для дослідження операцій Carry Trade нам потрібні дані про процентним ставкам досліджених країн та відсоткам доходності облігацій (див. табл. 2.8)

Таблиця 2.8

Процентна ставка та ОВДП Швеції, Фінляндії та України (%)

Країна	Процентна ставка займу, %	ОВДП, %
Швеція	0,1	0,32
Фінляндія	0,25	0,24
Україна	6,5	15,3

Джерело: складено автором на основі [33, 34]

Як може побачити, найвища процентна ставка спостерігається в Україні, найменша – в Фінляндії. Стосовно ОВДП можна підкреслити, що спостерігається така ж ситуація: Фінляндії мають найменший показник, в Україні ж спостерігається найбільше значення ОВДП.

Далі розглянемо ситуацію займу 1 млн. євро в Фінляндії та інвестуємо його у Швецію в 2020 р. Маємо наступне: 1 млн. євро обмінюємо на шведську крону $1\,000\,000 \cdot 10,55 = 10\,550\,000$ крон. Далі ж ці гроші інвестуємо у державні облігації Швеції, які мають доходність 0,32% на рік – $10\,550\,000 + (10\,550\,000 \cdot 0,0032) = 10\,583\,760$ крон. Далі проводимо оборотній обмін крони на євро за курсом 2021 року - $10\,583\,760 / 10,16 = 1\,041\,708,66$ євро. Наступним кроком буде повернення позики в Фінляндію та позичкового відсотку: $(1\,041\,708,66 - (1\,000\,000 + (1\,000\,000 \cdot 0,0025))) = 39\,208,66$ євро. Таким чином, отримуємо чистий дохід, який дорівнює 39 208,66 євро.

Розглянемо наступну ситуацію займу 1 млн. євро в Фінляндії та інвестуємо його в Україну в 2020 р. Маємо наступне: 1 млн. євро обмінюємо

на українську гривню $1\,000\,000 * 26,97 = 26\,970\,000$ гривень. Далі ж ці гроші інвестуємо у державні облігації України, які мають дохідність 15,3% на рік – $26\,970\,000 + (26\,970\,000 * 0,153) = 31\,096\,410$ грн. Далі проводимо оборотній обмін грн на євро за курсом 2021 року - $31\,096\,410 / 33,71 = 922\,468$ євро. Тобто можна побачити, що для нас це не буде вигідним і ми понесемо збитки.

Також розглянемо ситуацію займу 1 млн. крон в Швеції та інвестуємо його в Україну в 2020 р. Маємо наступне: 1 млн. крон обмінюємо на українську гривню $1\,000\,000 * 3,31 = 3\,310\,000$ грн. Далі ж ці гроші інвестуємо у державні облігації України, які мають дохідність 15,3% на рік – $3\,310\,000 + (3\,310\,000 * 0,153) = 3\,816\,430$ грн. Далі проводимо оборотній обмін гривні на крони за курсом 2021 року - $3\,816\,430 / 2,52 = 1\,514\,456,35$ крон. Наступним кроком буде повернення позики в Швецію та позичкового відсотку: $(1\,514\,456,35 - (1\,000\,000 + (1\,000\,000 * 0,001))) = 513\,456,35$ крон. Таким чином, отримуємо чистий дохід, який дорівнює 513 456,35 крон.

2.4 Регресійна модель платіжного балансу Швеції та Фінляндії

Для дослідження впливу різних статей платіжного балансу Швеції та Фінляндії за період 1990-2020 років побудована регресійна модель. Ця модель аналізує вплив таких змінних, як Ex_r - експорт товарів та послуг, Ex_debt - зовнішній борг, Ex_Rate - валютний курс, GDP - ВВП, I - інфляція на змінну F -прибуток від інвестицій резидентів. Тому у табл.9 наведені дані з проведеного регресійного аналізу.

Проаналізувавши отримані дані з табл.2.9., можна зробити такі висновки. По-перше, стандартизовані бета-коефіцієнти з'ясовують, який з факторів має найбільший вплив на залежну змінну – прибуток від інвестицій резидентів. Тому, можна помітити, що найбільш впливове значення надає експорт товарів та послуг. Цей коефіцієнт свідчить про те, що зі збільшенням

експорту товарів та послуг на одне стандартне відхилення, залежна змінна – прибуток від інвестицій резидентів збільшується на 2,424.

ВВП має найменший вплив, тобто з її збільшенням на одне стандартне відхилення, прибуток від інвестицій резидентів зменшується на 1,540 стандартне відхилення.

Таблиця 2.9

Регресійна модель впливу статей платіжного балансу на прибуток від інвестицій резидентів Швеції

Модель	Нестандартизовані коефіцієнти		Стандартизовані коефіцієнти	t	Помилка
	B	Стандартна похибка	Бета		
(Константа)	22320,809	6519,816		3,424	0,003
Exp	0,706	0,060	2,424	11,834	0,000
Ex. debt	110,665	56,929	0,058	1,944	0,067
Ex.rate	-2597,775	484,666	-0,159	-5,360	0,000
GDP	-2,321E-7	0,000	-1,540	-7,550	0,000
I	-27,139	557,431	-0,001	-0,049	0,962

Залежна змінна: прибуток від інвестицій резидентів.

Джерело: підраховано автором

Чотири проаналізовані коефіцієнти є значущими, адже чотири коефіцієнти t Стюдента відповідають загальноприйнятим стандартам рівня значимості.

Таким чином, проаналізувавши отримані результати, можна скласти таку емпіричну модель та зробити наступні висновки:

$$F = 2,424\text{Exp} + 0,058\text{Ex.debt} - 0,159\text{Ex.rate} - 1,540\text{GDP} - 0,001\text{I}$$

$$(0,000^{***}) \quad (0,067^{**}) \quad (0,000^{***}) \quad (0,000^{***}) \quad (0,962)$$

Адекватність моделі описана:

1. Три коефіцієнти з 1% значимості; один – з 5% значимістю.
2. $R^2 = 0,987$ (99%), тобто обрані фактори пояснюють залежну зміну F- прибуток від інвестицій резидентів на 99%;
3. $F = 298,500$.

Проаналізувавши отримані дані з табл.2.10., можна зробити такі висновки. По-перше, стандартизовані бета-коефіцієнти з'ясовують, який з факторів має найбільший вплив на залежну змінну – F. Тому, можна помітити, що найбільш впливове значення надає експорт товарів та послуг . Цей коефіцієнт свідчить про те, що зі збільшенням експорту товарів та послуг на одне стандартне відхилення, залежна змінна – F- прибуток від інвестицій резидентів збільшується на .1,345.

Таблиця 2.10

Регресійна модель впливу статей платіжного балансу на прибуток від інвестицій резидентів Фінляндії

Модель	Нестандартизовані коефіцієнти		Стандартизовані коефіцієнти	t	Помилка
	B	Стандартна похибка	Бета		
1 (Константа)	-13836,927	6291,855		-2,199	0,044
Exp	0,313	0,057	1,345	5,540	0,000
Ex.debt	-81,662	32,056	-0,319	-2,548	0,022
Ex.rate	9378,167	4512,000	0,223	2,078	0,055
GDP	-6,856E-9	0,000	-0,070	-0,220	0,829
I	-658,567	179,523	-0,288	-3,668	0,002

Залежна змінна: прибуток від інвестицій резидентів.

Джерело: підраховано автором

Зовнішній борг має найменший вплив, тобто з їх збільшенням на одне стандартне відхилення, прибуток від інвестицій резидентів зменшується на 0,319 стандартне відхилення.

Чотири проаналізовані коефіцієнти є значущими, адже чотири коефіцієнти t Стюдента відповідають загальноприйнятим стандартам рівня значимості.

Таким чином, проаналізувавши отримані результати, можна скласти таку емпіричну модель та зробити наступні висновки:

$$F = 1,345\text{Exp} - 0,319\text{Ex.debt} + 0,223\text{Ex.rate} - 0,070\text{GDP} - 0,288\text{I}$$

$$(0,000^{***}) \quad (0,022^{**}) \quad (0,055^{*}) \quad (0,829) \quad (0,002^{***})$$

Адекватність моделі описана:

1. Два коефіцієнти з 1% значимості; один – з 5% значимості; один – з 10% значимості.
2. $R^2 = 0,969$ (97%), тобто обрані фактори пояснюють залежну зміну F- прибуток від інвестицій резидентів на 97%;
3. $F = 92,732$.

Можна зробити висновки, що в дослідженому регресійному аналізі в Швеції та Фінляндії найбільш впливове значення на залежну зміну прибуток від інвестицій резидентів надає експорт товарів та послуг. ВВП в Швеції має найменший вплив, а в Фінляндії – зовнішній борг.

РОЗДІЛ 3

ОСОБЛИВОСТІ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ ОПЕРАЦІЙ ШВЕЦІЇ ТА ФІНЛЯНДІЇ З УКРАЇНОЮ

Протягом останніх років торговельно-економічні відносини між Україною та Королівством Швеція динамічно розвиваються. Швеція є важливим торговельним партнером України в Північній Європі.

У 2020 році спостерігалось певне скорочення експортно-імпортних операцій між двома країнами у зв'язку з уповільненням економічної активності внаслідок пандемії COVID-19 [35].

За підсумками 2019 р. Фінляндія посідає 24 місце за обсягами двосторонньої торгівлі товарами між Україною та країнами Європи з питомою вагою 0,66% від загального обсягу [36].

Можемо проаналізувати за даними (див. рис.3.1), що імпорт товарів зі Швеції в Україну на всьому проміжку часу був більшим за імпорт і за період 2016-2019 рр. імпорт зі Швеції весь час зростав, а на 2020 рік показник зменшився, але не значно і становив 428052,6 млн. дол. США. Український експорт в Швецію весь час був майже стабільним.

Рис. 3.1 Зовнішня торгівля товарами України з Швецією в тис. дол. США [38]

Щодо торгівлі товарами України та Фінляндії (див. рис. 3.2) можна зробити висновки, що імпорт був більшим за експорт і за період 2016-2018

рр. показник зростав, а в наступних роках імпорт знизився і на 2020 рік показник становив 249139,4 млн. дол. США. Український експорт за період 2016-2020 рр. був нестабільним і на 2020 рік склав 54540,1 млн. дол. США.

Рис. 3.2 Зовнішня торгівля товарами України з Фінляндією в тис. дол. США [38]

Зовнішня торгівля послугами України та Швеції має дуже цікаву тенденцію (див. рис. 3.3). В період 2016-2017 рр. експорт послуг з України переважав імпорт, а в 2018 імпорт послуг за Швеції переважав український експорт. В послідуючі роки тенденція змінилася і в 2020 році показник експорту послуг склав 94311,7 млн. дол. США.

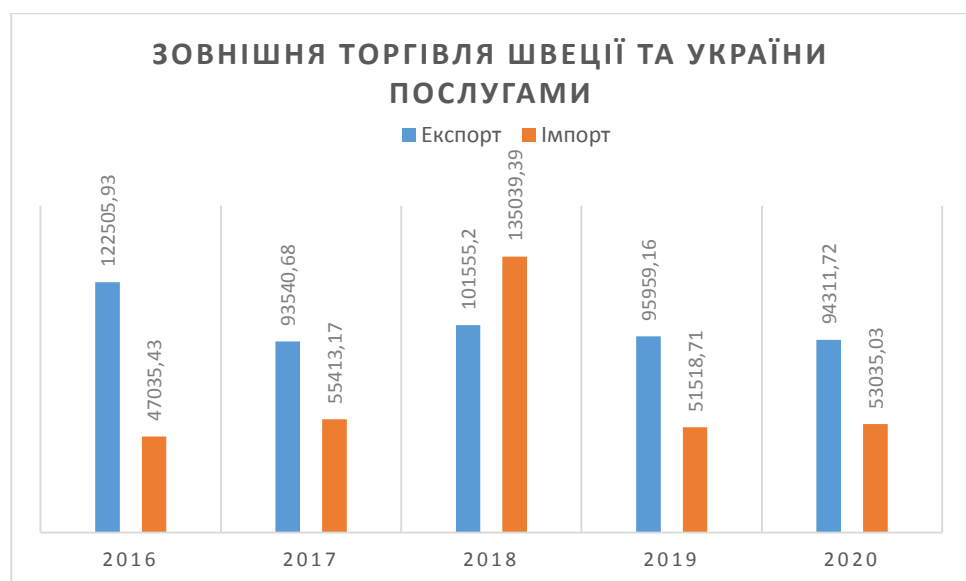

Рис. 3.3 Зовнішня торгівля товарами України з Фінляндією в тис. дол. США [38]

Щодо зовнішньої торгівлі послугами Фінляндії та України (див. рис. 3.4) відзначимо, що імпорт послуг майже на всьому проміжку часу хоча і не на багато, але переважає експорт, окрім 2019 року. В цей період експорт був трішки більшим за імпорт. На 2020 рік показник експорту послуг до Фінляндії склав 27309,67 млн. дол. США, а імпорту 35297,36 млн. дол. США.

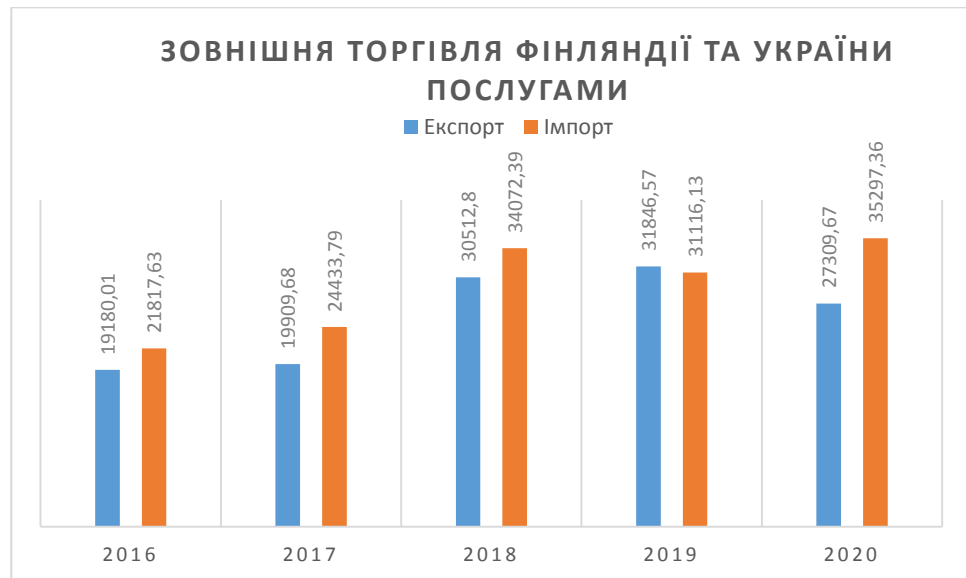

Рис. 3.4 Зовнішня торгівля товарами України з Фінляндією в тис. дол. США [38]

За окремими видами товарів експорт товарів в Фінляндію з України за 2020 рік (див. додаток В) 25% складають чорні метали; 10%- вироби з чорних металів; 22%-ректори ядерні, котли, машини, електричні машини; 6%- мідь і вироби з неї; 7%- меблі та ін.

Щодо ж імпорту товарів з Фінляндії в Україну за 2020 рік (див. додаток Г) 38% складають папір та картон, 11%- чорні метали та палива мінеральні, нафта і продукти її перегонки, 8%- пластмаси, полімерні матеріали, 7%- фармацевтична продукція, електричні машини та реактори ядерні, котли, машини складають 9%.

Експорт товарів в Швецію з України за 2020 рік (див. додаток Д) 21% склали чорні метали, 14%- екстракти дубильні, 23%- деревина і вироби з деревини, 9%- жири та олії тваринного або рослинного походження; 4%- інші готові текстильні вироби.

Імпорту товарів з Швеції в Україну за 2020 рік (див. додаток Е) реактори ядерні, котли, машини склали 39%, 16%- засоби наземного транспорту крім залізничного, 11%- папір та картон, 8%-фармацевтична продукція, 3%- пластмаси, полімерні матеріали; інші готові текстильні вироби.

Рис. 3.5 Прямі інвестиції в економіку України в млн. дол. США [39]

Щодо прямих інвестицій зі Швеції та Фінляндії в Україну можемо зробити такі висновки (див. рис. 3.5). За весь період 2018-2020 рр. прямі інвестиції зі Швеції в Україну значно переважали над інвестиціями з Фінляндії в Україну.

Прямі інвестиції зі Швеції в Україну на всьому дослідженому проміжку часу зростали, що свідчить про приплив капіталу та інвестування Швецією України. На період 2020 року показник прямих інвестицій склав 134,8 млн. дол. США.

Хоча прямі інвестиції Фінляндії значно менші за Швецію, але все ж таки Фінляндія також на період 2018-2020 років інвестувала в Україну. На період 2018 року цей показник склав 4,3 млн. дол. США, в наступному році показник знизився на 6% і склав 0,3 млн. дол. США. На 2020 рік показник значно збільшився і склав 10 млн. дол. США.

ВИСНОВКИ

В першому розділі проаналізовано різні статті дослідників, які розглядали різні економічні умови, які впливають на Швецію і Фінляндію. Сучасний стан економічного розвитку цих країн значною мірою перебуває під впливом загальних світових тенденцій, а також напрямків економічного розвитку провідних країн світу.

В другому розділі проведено порівняльний аналіз основних складових платіжного балансу Швеції та Фінляндії, аналіз операцій Carry Trade і регресійний аналіз.

Рахунок поточних операцій Швеції зростав за період 2016-2019 рр. У цей час період 2016-2019 рр. рахунок поточних операцій у Фінляндії був нестабільним та від'ємним, у 2018 році показник різко зменшився, а у 2019 році стрімко зріс.

Весь час показник сальдо експорту та імпорту товарів був позитивний, що свідчить про те, що експорт Швеції переважав над імпортом, але на період пандемії цей показник зменшився на 23%. Щодо Фінляндії показник сальдо експорту та імпорту товарів був нестабільним і на період 2016-2017 рр. він зростав, а на період 2017-2018 рр. знизився. На перший квартал 2020 року цей показник дуже знизився і став вперше за цей період від'ємним, що свідчить про те, що імпорт товарів переважав на експортом.

Сальдо послуг в Швеції за весь період стрімко зменшувалось і на третій квартал 2020 року цей показник склав -39,89 млн. дол. США, що свідчить про те, що Швеція більше імпортувала послуг ніж експортувала. Щодо Фінляндії на 2017 рік сальдо експорту та імпорту послуг склав -1 564 млн. дол. США, а в 2018 році цей показник різко зменшився і склав -3 766 млн. дол. США, це є показником того, що за цей період Фінляндія була імпортером послуг.

Баланс первинних прибутків весь час залишався позитивним, що свідчить про те, що доходи від іноземних інвестицій інвесторів із Швеції

були більшими за доходи від інвестицій в Швецію, які були вивезені іноземними інвесторами, а також оплата праці шведів за кордоном, перевищила виплати нерезидентам, працюючим в Швеції. Баланс первинних прибутків Фінляндії на відміну від Швеції не був стабільним в період пандемії показник зменшився і на квартал 2020 року був від'ємним, тобто з Фінляндії було більше вивезено доходів від інвестицій іноземних інвесторів, ніж отримано вхідних потоків капіталу за цією статтею резидентами.

За період 2016-2019 рр. прибуток від інвестицій резидентів Швеції зростав. За період трьох кварталів 2020 року ці показники значно зменшились, але залишались позитивними. У Фінляндії показник прибутку від інвестицій резидентів і нерезидентів за період 2016-2019 рр. стабільно зростав і майже не відрізнявся один від одного. На період першого кварталу 2020 року показники прибутку від інвестицій резидентів і нерезидентів зменшились на 23%.

На період 2019 року показник балансу вторинних доходів Швеції становив -10 158,64 млн. дол. США, а Фінляндії -2 629,06 млн. дол. США, тобто, це означає чисту виплату доходів і передачу поточних трансфертів нерезидентам Швеції та Фінляндії.

Щодо балансу прямих інвестицій Швеції показник був позитивним, що свідчить про приплив капіталу. Щодо Фінляндії за весь період баланс прямих інвестицій був нестабільним на період 2019 та першого кварталу 2020 року цей показник був від'ємним і у першому кварталі 2020 року становив -1193,07 млн. дол. США, що свідчить про відтік капіталу. В подальших двох кварталах ситуація покращилась і показник став додатнім.

На 2019 рік сальдо портфельних інвестицій значно підвищилось і склало 10882,2 млн. дол. США, що означає, що нерезиденти Швеції закупляли боргові цінні папери, акції тощо, для отримання прибутку. На 2019 рік цей показник в Фінляндії склав -28151 млн. дол. США, це свідчить про те, що резиденти Фінляндії закупляли боргові цінні папери, акції тощо, для отримання прибутку.

В 2019 році в обидвох країнах показник інших інвестицій зріс і став додатнім. В наступних роках в Швеції показник продовжував зростати і на період першого кварталу 2020 року показник становив 11616,45 млн. дол. США, тобто Швеція більше кредитувала, але в другому кварталі цей показник зменшився. В Фінляндії ж навпаки в першому кварталі показник різко зменшився і становив -2627,64 млн. дол. США, а в другому кварталі цей показник зріс додатного.

Можна побачити, що в Швеції та Фінляндії за весь період 2016-2020 рр. резервні активи були майже стабільними. Хоча пандемія COVID-19 внесла значний внесок в економіки багатьох країн світу, в Швеції та Фінляндії ми можемо побачити, що на резервні активи це не вплинуло.

Далі ми розглядали операції Carry Trade, можемо зробити такі висновки, якщо займати 1 млн. євро в Фінляндії та інвестуємо його у Швецію та займати 1 млн. крон в Швеції та інвестуємо його в Україну – ми отримаємо прибуток. Але якщо займати 1 млн. євро в Фінляндії та інвестуємо його в Україну – це буде не вигідною операцією.

В дослідженому регресійному аналізі ми отримали такі результати, що в Швеції та Фінляндії найбільш впливове значення на залежну змінну прибуток від інвестицій резидентів надає експорт товарів та послуг. ВВП в Швеції має найменший вплив, а в Фінляндії – зовнішній борг.

В третьому розділі ми розглядали особливості зовнішньоекономічних операцій Швеції та Фінляндії з Україною. У 2020 році спостерігалось певне скорочення експортно-імпортних операцій між двома країнами у зв'язку з уповільненням економічної активності внаслідок пандемії COVID-19. За підсумками 2020 року вартісні обсяги експортно-імпортних операцій товарами та послугами між Україною та Швецією скоротилися на 8,5%. За підсумками 2019 р. Фінляндія посідає 24 місце за обсягами двосторонньої торгівлі товарами між Україною та країнами Європи з питомою вагою 0,66% від загального обсягу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Приятельчук О.А. «СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ КРАЇН СКАНДИНАВСЬКОГО РЕГІОНУ ЯК РЕЗУЛЬТАТ РЕАЛІЗАЦІЇ РЕГІОНАЛЬНОЇ МОДЕЛІ СОЦІАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ» (2018) [Електронний ресурс] - Режим доступу:
http://www.market-infr.od.ua/journals/2018/25_2018_ukr/105.pdf
2. Національний банк Швеції «Грошова-кредитна політика» (2019) [Електронний ресурс] - Режим доступу:
<https://www.riksbank.se/globalassets/media/rapporter/rpp/engelska/2020/account-of-monetary-policy-2019.pdf>
3. Національний банк Фінляндії «Грошова-кредитна політика» (2019) [Електронний ресурс] - Режим доступу:
<https://annualreport.bankoffinland.fi/2019/annual-report/monetary-policy/>
4. Lina Fransson and Oskar Tysklind «An index for financial conditions in Sweden» (2017) [Електронний ресурс] - Режим доступу:
https://www.riksbank.se/globalassets/media/rapporter/pov/artiklar/engelska/2017/170120/rap_pov_artikel_1_170120_eng.pdf
5. Jere Virtanen «Market infrastructures – the pillars of financial stability» (2016) [Електронний ресурс] - Режим доступу:
<https://www.bofbulletin.fi/en/2016/2/market-infrastructures--the-pillars-of-financial-stability/>
6. Kerstin af Jochnick «How the Riksbank contributes to financial stability» (2018) [Електронний ресурс] - Режим доступу:
https://www.riksbank.se/globalassets/media/tal/engelska/af-jochnick/2018/tal_af_jochnick_180129_eng.pdf
7. Anna Breman «Monetary policy in the wake of the corona crisis – we need to think along new lines» (2021) [Електронний ресурс] - Режим доступу:
<https://www.riksbank.se/globalassets/media/tal/engelska/breman/2021/monetary-policy-in-the-wake-of-the-co-rona-crisis--we-need-to-think-along-new-lines.pdf>

8. Harri Pönkä, Mikko Sariola «The depths of the COVID-19 crisis, and the recovery» (2021) [Электронный ресурс] - Режим доступа: <https://www.bofbulletin.fi/en/2020/6/the-depths-of-the-covid-19-crisis-and-the-recovery/>
9. IMF. Balance of Payments and International Investment Position Statistics of Sweden. [Электронный ресурс] - Режим доступа: <https://data.imf.org/?sk=7A51304B-6426-40C0-83DD-CA473CA1FD52&sId=1390030341854>
10. IMF. Balance of Payments and International Investment Position Statistics of Finland. [Электронный ресурс] - Режим доступа: <https://data.imf.org/?sk=7A51304B-6426-40C0-83DD-CA473CA1FD52&sId=1390030341854>
11. Finland. BOP Analytic Presentation. International Monetary Fund. - [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://data.imf.org/?sk=7A51304B-6426-40C0-83DD-CA473CA1FD52&sId=1542635306163>
12. Sweden, BOP Analytic Presentation. International Monetary Fund. - [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://data.imf.org/?sk=7A51304B-6426-40C0-83DD-CA473CA1FD52&sId=1542635306163>
13. Finland. Current Account. International Monetary Fund. - [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://data.imf.org/?sk=7A51304B-6426-40C0-83DD-CA473CA1FD52&sId=1542635306163>
14. Sweden, Current Account. International Monetary Fund. - [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://data.imf.org/?sk=7A51304B-6426-40C0-83DD-CA473CA1FD52&sId=1542635306163>
15. Finland. Trade Balance. International Monetary Fund. - [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://data.imf.org/?sk=7A51304B-6426-40C0-83DD-CA473CA1FD52&sId=1542635306163>
16. Sweden, Trade Balance. International Monetary Fund. - [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://data.imf.org/?sk=7A51304B-6426-40C0-83DD-CA473CA1FD52&sId=1542635306163>

17. Finland. Balance of Service. International Monetary Fund. - [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://data.imf.org/?sk=7A51304B-6426-40C0-83DD-CA473CA1FD52&sId=1542635306163>
18. Sweden, Balance of Service. International Monetary Fund. - [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://data.imf.org/?sk=7A51304B-6426-40C0-83DD-CA473CA1FD52&sId=1542635306163>
19. Finland. Primary Income Balance. International Monetary Fund. - [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://data.imf.org/?sk=7A51304B-6426-40C0-83DD-CA473CA1FD52&sId=1542635306163>
20. Sweden, Primary Income Balance. International Monetary Fund. - [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://data.imf.org/?sk=7A51304B-6426-40C0-83DD-CA473CA1FD52&sId=1542635306163>
21. Sweden, Secondary Income Balance. International Monetary Fund. - [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://data.imf.org/?sk=7A51304B-6426-40C0-83DD-CA473CA1FD52&sId=1542635306163>
22. Finland. Secondary Income Balance. International Monetary Fund. - [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://data.imf.org/?sk=7A51304B-6426-40C0-83DD-CA473CA1FD52&sId=1542635306163>
23. Sweden, Capital Account. International Monetary Fund. - [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://data.imf.org/?sk=7A51304B-6426-40C0-83DD-CA473CA1FD52&sId=1542635306163>
24. Finland. Capital Account. International Monetary Fund. - [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://data.imf.org/?sk=7A51304B-6426-40C0-83DD-CA473CA1FD52&sId=1542635306163>
25. Finland. Financial Account. International Monetary Fund. - [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://data.imf.org/?sk=7A51304B-6426-40C0-83DD-CA473CA1FD52&sId=1542635306163>
26. Sweden, Financial Account. International Monetary Fund. - [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://data.imf.org/?sk=7A51304B-6426-40C0-83DD-CA473CA1FD52&sId=1542635306163>

27. Sweden, Foreign Direct Investment. International Monetary Fund. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://data.imf.org/?sk=7A51304B-6426-40C0-83DD-CA473CA1FD52&sId=1542635306163>
28. Finland. Foreign Direct Investment. International Monetary Fund. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://data.imf.org/?sk=7A51304B-6426-40C0-83DD-CA473CA1FD52&sId=1542635306163>
29. Finland. Foreign Portfolio Investment. International Monetary Fund. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://data.imf.org/?sk=7A51304B-6426-40C0-83DD-CA473CA1FD52&sId=1542635306163>
30. Sweden, Foreign Portfolio Investment. International Monetary Fund. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://data.imf.org/?sk=7A51304B-6426-40C0-83DD-CA473CA1FD52&sId=1542635306163>
31. Курс валют EUR/UAN, SEK/UAN [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://bank.gov.ua/ua/markets/exchangerates?date=02.03.2021&period=daily>
32. Курс валют EUR/SEK [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://www.riksbank.se/en-gb/statistics/search-interest--exchange-rates/?from=24%2F02%2F2020&to=24%2F03%2F2021&f=Day&c=cAverage&s=Comma>
33. Lending Rate [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://tradingeconomics.com/country-list/lending-rate>
34. Government Bonds [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://tradingeconomics.com/bonds>
35. Посольство України в Королівстві Швеція. Торговельно-економічне співробітництво між Україною та Швецією [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://sweden.mfa.gov.ua/spivrobitnictvo/torgovelyno-jekonomichne-spivrobitnictvo>
36. Посольство України в Фінляндській Республіці. Торговельно-економічне співробітництво між Україною та Фінляндією [Електронний ресурс] -

- Режим доступу: <https://finland.mfa.gov.ua/spivrobitnictvo/282-torgovelyno-jekonomichne-spivrobitnictvo-mizh-ukrajinoju-ta-finlyandsykoju-respublikoju>
- 37.ВВП Швеції та Фінляндії [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://databank.worldbank.org/reports.aspx?source=2&country=SWE#>
- 38.Зовнішня торгівля окремими видами товарів за країнами світу [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
- 39.Прямі інвестиції (акціонерний капітал) в економіку України (2015-2019) [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
- 40.External debt Sweden and Finland [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tipsii20/default/table?lang=en>
- 41.Inflation Sweden and Finland [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://data.worldbank.org/>

ДОДАТКИ

Додаток А:

Платіжний баланс Швеції, дані в млн.дол.США

Показник	2016	2017	2018	2019	Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020
Рахунок поточних операцій	12 153,87	16 088,98	14 562,19	24 245,12	8 391,95	6 434,96	7 598,58
Торгівельний баланс	8 472,09	11 161,64	11 155,63	18 277,00	7 341,61	4 245,71	4 920,95
Експорт	150 298,84	165 542,85	180 750,14	176 334,05	44 103,16	36 473,70	41 653,17
Імпорт	141 826,75	154 381,21	169 594,51	158 057,05	36 761,55	32 227,99	36 732,23
Баланс послуг	7 634,93	3 463,13	1 571,24	592,73	163,26	-131,61	-39,89
Експорт	70 108,75	71 868,09	73 503,05	75 326,67	17 678,29	14 722,19	16 301,22
Імпорт	62 473,82	68 404,97	71 931,81	74 733,94	17 515,03	14 853,80	16 341,10
Баланс первинних доходів	2 510,70	9 484,40	10 492,01	15 534,04	4 355,56	4 870,60	4 718,48
Оплата праці	1 113,72	980,57	900,10	1 185,78	405,44	285,47	320,01
Надходження	2 376,41	2 614,50	2 537,78	2 692,88	722,12	610,65	621,08
Виплати	1 262,69	1 633,92	1 637,68	1 507,10	316,68	325,18	301,07
Прибуток від інвестицій	1 161,27	8 278,58	9 333,05	14 074,02	3 831,79	4 526,31	4 381,35
Надходження	41 943,76	46 812,61	54 468,55	55 615,92	9 696,91	11 992,96	10 769,19
Виплати	40 782,49	38 534,03	45 135,50	41 541,90	5 865,12	7 466,65	6 387,85
Баланс вторинних доходів	-6 463,84	-8 020,19	-8 656,69	-10 158,64	-3 468,48	-2 549,74	-2 000,95
Рахунок операцій з капіталом	-199,44	-122,02664	215,07487	91,837118	47,77543	106,0873	55,83104
Фінансовий рахунок	-25365,17	19562,8838	7528,8387	20214,069	5143,174	8095,854	3496,613
Прямі інвестиції	-14370,27	11762,2472	13766,686	3924,6653	2566,149	1906,959	1211,937
Активи	1272,0212	39806,3924	12814,333	20760,965	21454,09	-3687,22	5657,447
Пасиви	15642,288	28044,1452	-952,35342	16836,3	18887,94	-5594,18	4445,511
Портфельні інвестиції	6307,6457	3858,44624	-10712,715	10882,237	-10674,9	2395,824	7281,018
Активи	4051,5917	29689,2219	-5720,3032	9015,5135	-14567,3	5448,837	15364,6
Пасиви	-2256,054	25830,7757	4992,4123	-1866,7232	-3892,48	3053,013	8083,586
Інші інвестиції	-18945,36	11934,7898	-1016,8817	7731,0282	11616,45	6071,086	161,6778
Активи	2309,1856	18773,9874	15176,059	-11774,402	40328,11	-9597,97	480,5115
Пасиви	21254,542	6839,19759	16192,94	-19505,43	28711,66	-15669,1	318,8336
Резервні активи	4381,8931	137,898595	73,850793	-6291,8127	6,077715	-196,62	377,3177
Помилки та пропущення	-37319,6	3595,93328	-7248,4281	-4122,8936	-3296,56	1554,803	-4157,8

Джерело: складено автором на основі [9]

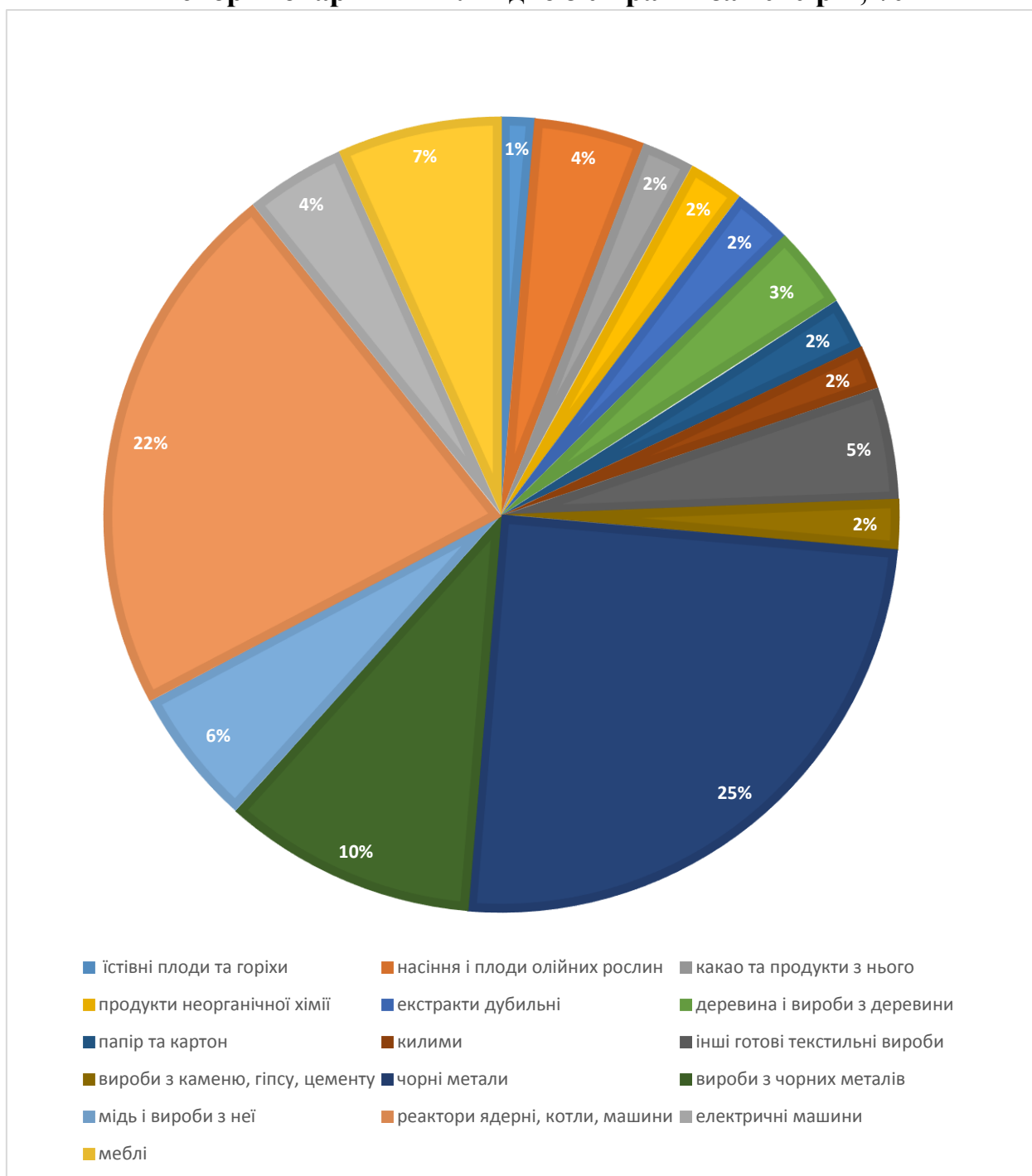
Додаток Б:

Платіжний баланс Фінляндії, дані в млн.дол.США

Показник	2016	2017	2018	2019	Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020
Рахунок поточних операцій	-4 841,65	-1 938,72	-5 297,70	-462,88	-1 336,43	-983,56	720,05
Торгівельний баланс	48,69	1 688,68	324,51	2 531,69	-26,46	1 069,47	149,62
Експорт	58 351,64	67 198,32	74 302,41	72 633,13	16 431,85	15 357,00	16 472,29
Імпорт	58 302,94	65 509,64	73 979,12	70 099,23	16 459,42	14 287,53	16 323,84
Баланс послуг	-3 106,95	-1 564,01	-3 766,57	-1 703,86	-1 075,09	-838,18	-778,49
Експорт	25 429,13	28 879,56	31 707,39	35 588,89	7 785,89	6 180,03	6 527,20
Імпорт	28 536,08	30 443,58	35 472,81	37 293,88	8 860,98	7 018,20	7 305,69
Баланс первинних доходів	1 031,43	238,83	881,36	1 336,13	470,84	-331,53	2 047,93
Оплата праці	151,50	85,86	14,18	13,44	3,31	3,30	3,51
Надходження	776,86	822,44	751,28	712,08	175,32	175,12	185,86
Виплати	625,35	736,58	737,10	698,65	172,02	171,82	182,35
Прибуток від інвестицій	263,87	-375,08	198,77	926,15	369,39	-433,96	1 945,07
Надходження	16 110,08	16 736,17	18 603,46	22 026,01	5 097,60	5 417,85	5 555,83
Виплати	15 846,21	17 111,24	18 404,69	21 099,85	4 728,21	5 851,81	3 610,76
Баланс вторинних доходів	-2 814,88	-2 301,05	-2 734,56	-2 629,06	-704,60	-884,43	-699,01
Рахунок операцій з капіталом	120,34	200,232308	229,09812	210,49044	51,82506	51,76641	54,9388
Фінансовий рахунок	-8066,774	-7603,0839	-18987,628	-9722,2055	-3952,69	-1777,3	-2595,42
Прямі інвестиції	15489,973	-3465,4353	13723,942	-8725,0096	-1193,08	1703,886	1214,498
Активи	20614,048	13683,6868	3152,2432	7043,2134	2140,265	1434,04	1691,414
Пасиви	5124,0751	17149,122	-10571,699	15768,223	3333,344	-269,846	476,9155
Портфельні інвестиції	4310,8759	-3153,1767	-24627,252	-28151,368	1682,661	-9313,55	6734,094
Активи	7680,8467	10271,3751	3502,6863	-5501,214	4227,602	-1876,81	3995,336
Пасиви	3369,9708	13424,5518	28129,939	22650,154	2544,941	7436,74	-2738,76
Інші інвестиції	-27272,93	4415,74035	-7325,8945	26018,753	-2627,64	6393,702	-11264,8
Активи	-26594,37	11501,8476	12686,735	18289,497	45120,89	-10519,6	-9427,26
Пасиви	678,56064	7086,10722	20012,63	-7729,2561	47748,53	-16913,3	1837,527
Резервні активи	597,93539	-443,95959	-71,62057	615,55139	-450,637	80,77964	32,2901
Помилки та пропущення	-3343,218	-5866,8687	-13921,418	-9468,7045	-2668,09	-844,407	-3369,24

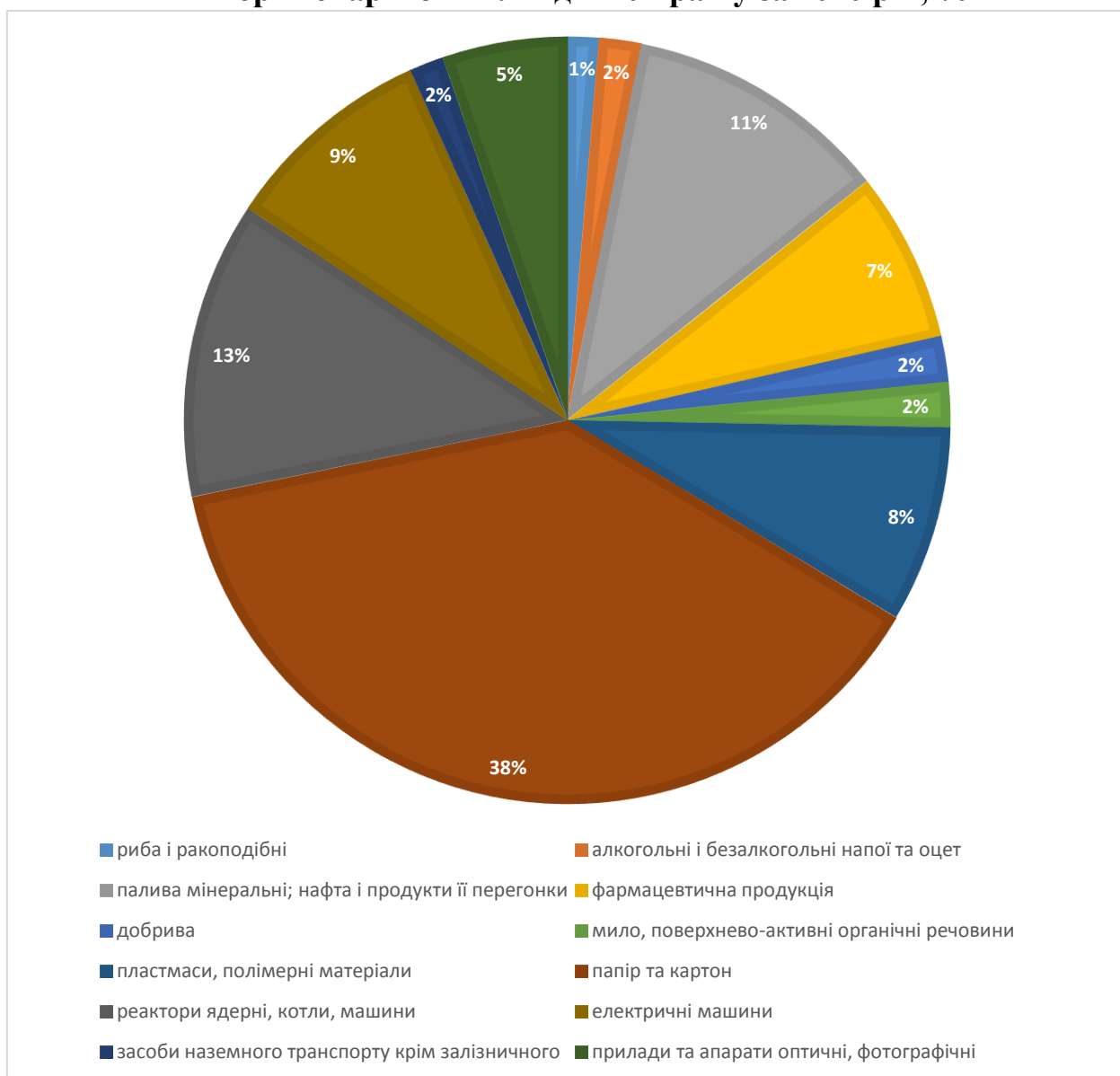
Джерело: складено автором на основі [10]

Додаток В:
Експорт товарів в Фінляндію з України за 2020 рік, %

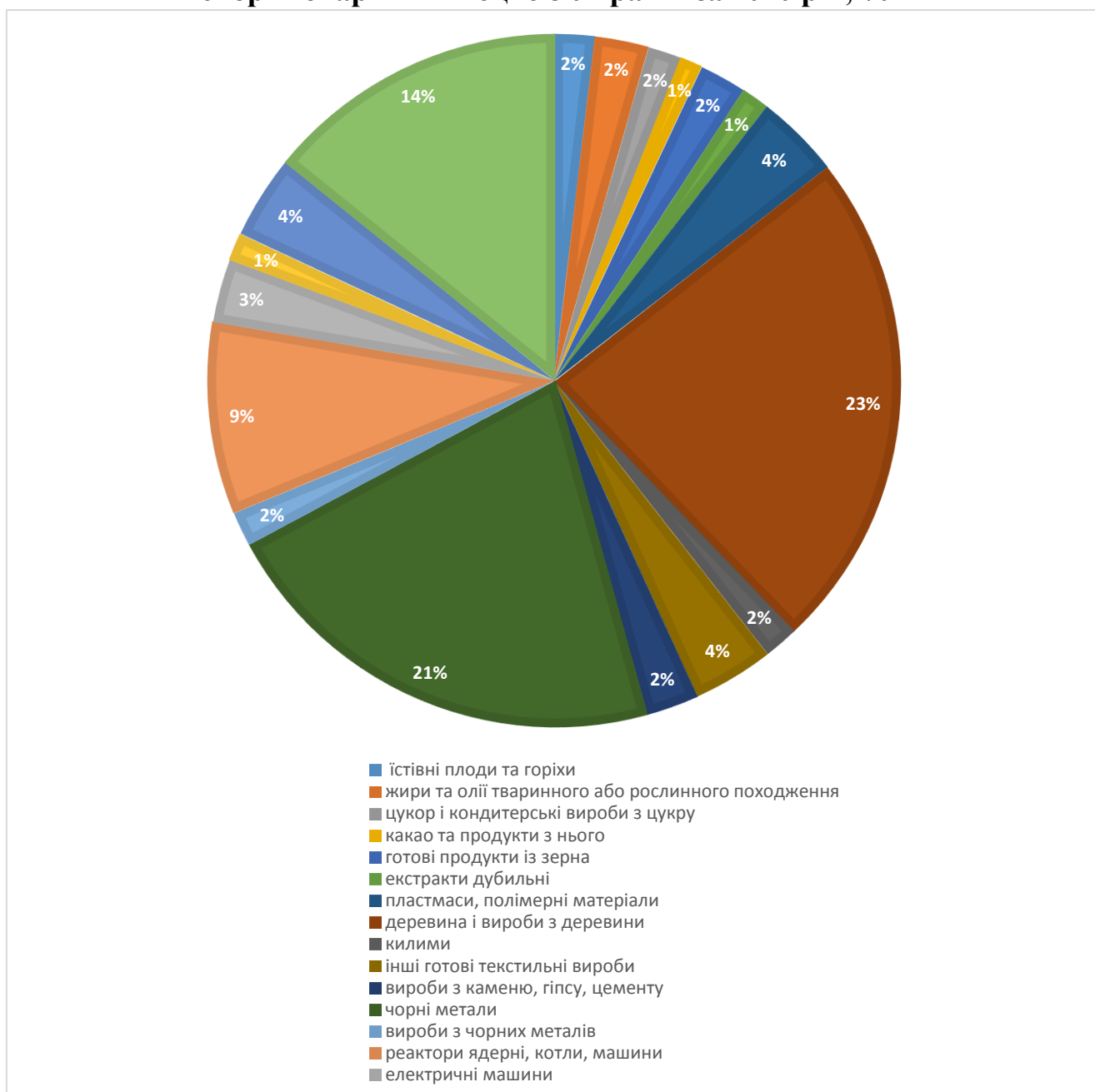
Джерело: складено автором на основі [38]

Додаток Г:
Імпорт товарів з Фінляндії в Україну за 2020 рік, %

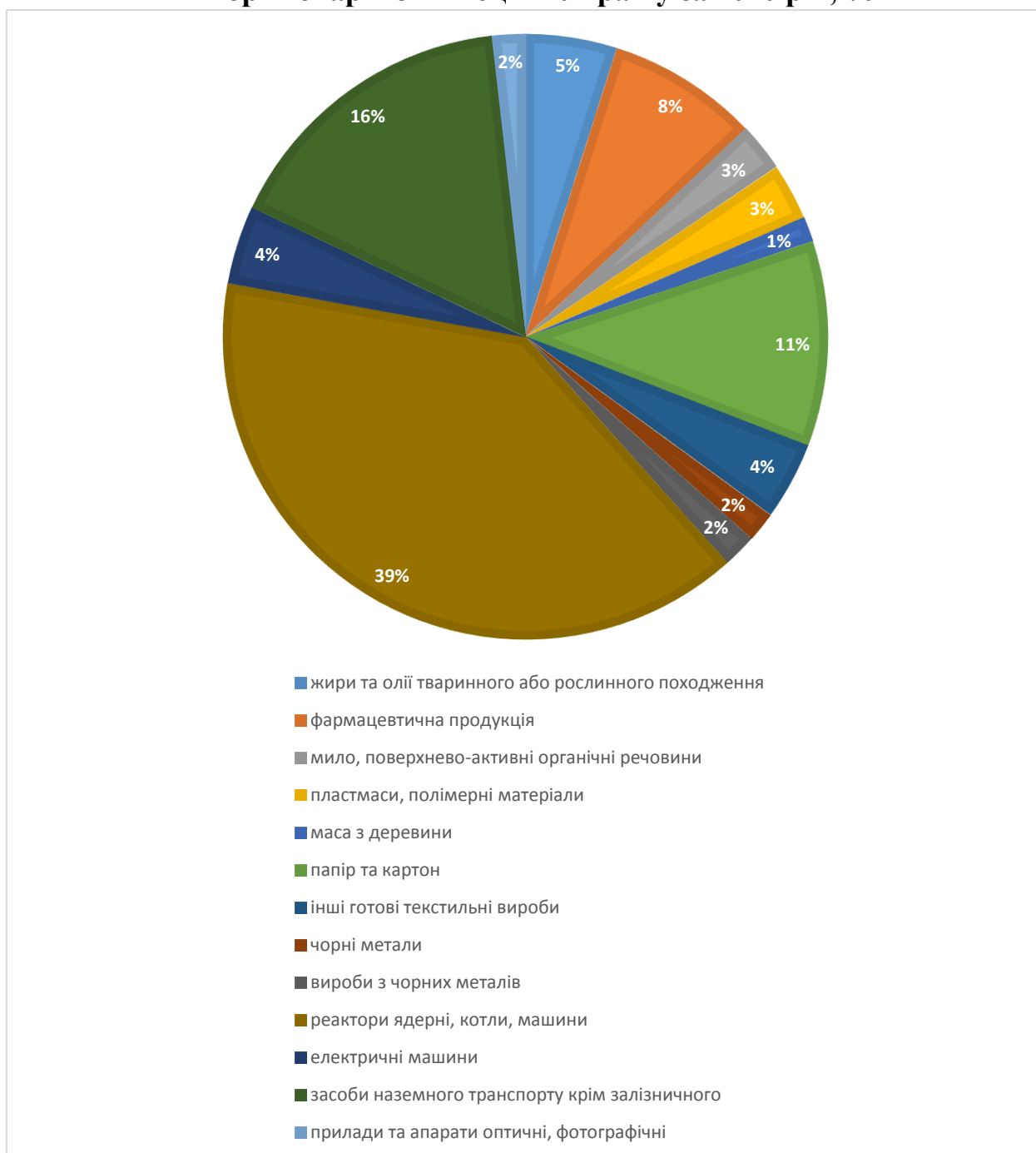
Джерело: складено автором на основі [38]

Додаток Д:
Експорт товарів в Швецію з України за 2020 рік, %

Джерело: складено автором на основі [38]

Додаток Е:
Імпорт товарів зі Швеції в Україну за 2020 рік, %

Джерело: складено автором на основі [38]

Додаток Є:

Дані для побудови регресійної моделі впливу на прибуток від інвестицій
резидентів Швеції

Time	Exp	Imp	Exc. Rate	GDP	Inflation	F
1990	70530,17		5,70	2,62E+11	10,5	9608,34
1991	69267,28		5,53	2,74E+11	9,3	9307,10
1992	71383,20		7,04	2,84E+11	2,3	8027,44
1993	61784,99		8,30	2,13E+11	4,7	7034,38
1994	73657,59		7,46	2,29E+11	2,2	9504,90
1995	95254,85	40,70	6,66	2,67E+11	2,5	14777,90
1996	101343,95	38,90	6,87	2,92E+11	0,5	14203,93
1997	100684,30	42,60	7,88	2,68E+11	0,5	14232,05
1998	104804,06	41,50	8,06	2,71E+11	-0,2	15475,73
1999	106252,86	35,80	8,53	2,74E+11	0,5	17660,86
2000	112227,74	37,30	9,54	2,63E+11	1	20760,43
2001	105202,59	51,30	10,67	2,42E+11	2,4	18341,64
2002	106823,92	48,00	8,83	2,67E+11	2,2	17391,51
2003	131438,34	51,10	7,19	3,34E+11	1,9	24849,47
2004	161225,07	49,80	6,61	3,85E+11	0,4	30853,91
2005	173974,75	54,70	7,96	3,92E+11	0,5	38283,49
2006	199241,62	44,30	6,86	4,23E+11	1,4	51172,97
2007	234879,72	44,80	6,41	4,91E+11	2,2	66784,48
2008	257015,52	65,70	7,81	5,18E+11	3,4	70623,93
2009	188341,80	70,80	7,12	4,37E+11	-0,3	46036,32
2010	220276,56	60,90	6,71	4,96E+11	1,3	55075,15
2011	261941,66	61,30	6,89	5,74E+11	2,6	59467,16
2012	249176,85	58,50	6,50	5,52E+11	0,9	56825,55
2013	254407,21	56,80	6,42	5,87E+11	0	56095,33
2014	255666,06	57,10	7,74	5,82E+11	-0,2	56175,49
2015	222422,16	49,40	8,44	5,05E+11	0	42729,21
2016	220407,59	47,90	9,06	5,16E+11	1	41943,76
2017	237410,95	40,60	8,21	5,41E+11	1,8	46812,61
2018	254253,19	39,60	8,96	5,55E+11	2	54468,55
2019	251660,72	33,10	9,30	5,31E+11	1,8	55615,92

Джерело: складено автором на основі [9]

Додаток Ж:

Дані для побудови регресійної моделі впливу на прибуток від інвестицій
резидентів Фінляндії

Time	Exp	External debt	Exc. Rate	GDP	Inflation	F
1990	30845,68			1,41E+11		3441,83
1991	26787,22			1,28E+11	11,8961	2496,7099
1992	28317,58			1,13E+11	9,86453	1432,4527
1993	27765,43			8,92E+10	9,679347	1076,9457
1994	34938,97			1,03E+11	25,17788	1722,1353
1995	47171,42			1,34E+11	17,28093	2804,502
1996	47070,11			1,32E+11	11,62418	2722,2356
1997	47066,49			1,27E+11	7,087006	3900,5803
1998	48124,43			1,34E+11	5,976509	3861,1641
1999	47749,74	16,6	0,995421	1,35E+11	3,977522	5220,1748
2000	52780,14	14,1	1,074691	1,26E+11	3,822601	6792,5358
2001	51570,14	5,9	1,134687	1,29E+11	5,370803	8079,301
2002	54531,96	3,7	0,953562	1,4E+11	5,709516	8138,1581
2003	63266,23	-6	0,791766	1,71E+11	7,165159	8830,0526
2004	75302,07	-5,7	0,73416	1,97E+11	3,994384	12471,752
2005	82301,35	-4,5	0,847673	2,05E+11	7,165418	13707,852
2006	93679,99	0,8	0,759301	2,17E+11	6,537844	18095,434
2007	112601,1	0,1	0,679302	2,56E+11	4,639705	23444,313
2008	128602,4	9,1	0,718546	2,85E+11	11,03326	22804,277
2009	91655,56	21,4	0,694155	2,52E+11	3,788613	14413,183
2010	95826,9	25,7	0,748391	2,49E+11	3,614832	17265,586
2011	107242,4	30	0,772857	2,75E+11	5,082594	18519,302
2012	101325,4	40,4	0,75792	2,58E+11	5,617567	16951,951
2013	104835,7	41	0,725111	2,71E+11	4,261353	16714,721
2014	101569,2	47,5	0,823655	2,74E+11	2,103985	19876,168
2015	84681,95	41,6	0,918527	2,34E+11	1,463706	15710,157
2016	83780,79	41,7	0,948677	2,41E+11	1,7856	16110,082
2017	96077,88	47,9	0,83382	2,55E+11	1,725486	16736,166
2018	106009,8	47,8	0,873362	2,76E+11	2,294243	18603,458
2019	108222,1	53	0,890155	2,69E+11	2,254223	22026,005

Джерело: складено автором на основі [10]

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням Вченої ради ФМВПС
протокол №3 від 28.11.2018 р.

РОЗПИСКА

Я, Елазізі Мохамед, підтверджую, що моя дипломна робота за темою: «Розвиток зовнішньоекономічних зв'язків Швеції та Фінляндії в умовах євроінтеграції» повністю відповідає всім вимогам академічної доброчесності, не містить в собі плагіату, а електронна версія роботи, яка додається на диску, є тотожною її паперовому варіанту.

2.06.2021 р.

(дата)

(підпис)